

Update beroepscode voor pedagogen

De beroepscode van de NVO is geactualiseerd. Sinds de laatste update in 2008 is er veel veranderd in wet- en regelgeving. Verder is de communicatie via digitale en sociale media enorm toegenomen.

NVO-leden wilden meer houvast.

In het visiedocument van de NVO *Het pedagogisch perspectief*¹ staat over de beroepscode voor pedagogen dat alle NVO-leden zich hieraan moeten houden, waarbij ze ook vallen onder het tuchtrecht. Een beroepscode is belangrijk voor het dagelijks handelen van pedagogen in de praktijk. Met de beroepscode in de hand kunnen zij afwegingen maken over welke beslissingen zij al dan niet nemen. En met wie zij daarbij rekening moeten houden.

Voor de NVO als beroepsvereniging is de beroepscode belangrijk om het handelen van de pedagoogleden ruggengraat

te geven en de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen. Het gedrag van pedagogen in de beroepspraktijk kan ook langs de lat van de beroepscode worden gelegd om te beoordelen of zij zich houden aan de afgesproken beroepsethische normen. Als dat niet het geval is, kan dat tuchtrechtelijke gevolgen hebben. Op die manier geeft de NVO vorm aan een van haar pijlers: opvoeders dienen advies te krijgen van aantoonbaar vakbekwame professionals.

Houvast

De beroepscode van de NVO is geactualiseerd² omdat er sinds de laatste update in 2008 veel is veranderd. Zo zijn er nieuwe stelselwetten ingevoerd. Onder NVO-leden bleek er behoefte aan meer houvast. Een veelgestelde vraag was: 'Hoe kunnen we het beste handelen, vanuit beroepsethisch pedagogisch perspectief en gelet op de huidige wet- en regelgeving?' Het bestuur maakte een plan van aanpak. Vervolgens werkte een projectgroep³ een geactualiseerde beroepscode uit. Deze is als concept voorgelegd aan NVO-leden tijdens expertsessies, en verder aan het College van Toezicht en het College van Beroep. Na het verwerken van suggesties en wijzigingen legde het bestuur de geactualiseerde beroepscode onlangs ter besluitvorming voor aan de Algemene Ledenvergadering.

Herziene beroepscode

De herziene beroepscode is niet fundamenteel veranderd vergeleken met de vorige versie. Wel worden er diverse onderwerpen uitgebreider besproken, zoals de positie van beide gezaghebbende ouders – zie kader 'Ouderschap en gezag'. Ook gaat de beroepscode dieper in op de afwegingen bij een besluit over het doorbreken van het beroepsgeheim, over de omgang met wettelijke meldrechten en over de inhoudelijke eisen die aan rapportages zijn gesteld. De herziene beroepscode komt niet zozeer met nieuwe, aanvullende eisen, maar legt (wettelijke) regels vast die inmiddels in het werkveld als norm aanvaard zijn.

Signaal

Tijdens de drukbezochte regionale bijeenkomsten over de beroepscode en bij de juridische helpdesk van de NVO zijn er veel vragen gesteld die te maken hebben met onderwerpen uit de beroepscode – zie kader

'FAQ's'. Pedagogen willen over diverse onderwerpen graag meer duidelijkheid, zoals over het beroepsgeheim en het delen van informatie.

Dat er regelmatig vragen over dezelfde onderwerpen worden gesteld, is een signaal dat pedagogen er met de bestaande beroepscode niet helemaal uitkomen.

Sommige professionals vragen om raad bij de juridische helpdesk en kunnen met de informatie die ze krijgen beter beslagen ten ijs komen. Maar waarschijnlijk vragen niet alle professionals om die verduidelijking. Hoeveel pedagogen nemen de moeite om tussen hun drukke werkzaamheden door de helpdesk van de NVO te bellen? Het zou best eens om het topje van de ijsberg kunnen gaan. En als dat zo is, kan het

betekenen dat er een groep pedagogen zonder relevante informatie aan het werk gaat. Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te borgen, zijn die onderwerpen – de hot items – dan ook uitgebreider opgenomen in de geactualiseerde beroepscode.

Hoe gaat een pedagoog om met vragen via Facebook?

Ouderschap en gezag

Nieuw onderdeel van de beroepscode is een aparte bijlage over ouderschap, gezag en (echt)scheiding. De bijlage gaat over onderwerpen als:

- **Juridisch ouderschap, ouderlijk gezag en voogdij**
- **Toestemming van beide gezaghebbende ouders nodig?**
- **Vervangende toestemming van de rechtbank**
- **Informatieplicht ten opzichte van de ouder zonder gezag**
- **Wat staat er wel en niet in het Centraal Gezagsregister?**
- **De positie van pleegouders**
- **De positie van jongeren vanaf 12 en 16 jaar.**

FAQ's

Een greep uit de rubriek 'veelgestelde vragen' op de NVO-website:

- **Wanneer mag ik het beroepsgeheim doorbreken?**
- **Zijn ruwe testgegevens onderdeel van het dossier?**
- **Ben je verplicht informatie te delen met de politie als dat wordt gevraagd?**
- **Wat als de nieuwe man van moeder bij het gesprek wil zijn?**
- **Mogen ouders weigeren om informatie te delen met school?**
- **Horen mijn werkaantekeningen bij het dossier?**

Voor meer vragen – en antwoorden – zie: www.nvo.nl/beroepscode-en-tuchtrecht/veelgestelde-vragen

> Andere wereld

De beroepscode verdiende ook een *update* omdat de wereld om ons heen behoorlijk is veranderd. Door de digitalisering gaat communicatie steeds vaker via digitale en sociale media, zoals e-mail, WhatsApp en Facebook. Aan welke regels moeten zij zich dan houden?

Een andere ontwikkeling is de herziening van verschillende stelsels en wetten. Zo is de hulpverlening anders geregeld na de transitie van de jeugdhulp naar de gemeenten in 2015. Verschillende steden werken nu met interdisciplinaire

wijkteams en die samenwerking kan beroepsethische vragen oproepen – zie kader 'Wijkteam'. En hoe zit het met de pedagoog die als zzp'er in opdracht van school een kind heeft onderzocht en van de school hoort dat hij die informatie moet delen? Met het argument: "Je zit in ons team en wij betalen jou." In zulke gevallen is het goed om terug te kunnen vallen op een beroepscode waarin actuele, wettelijke grenzen en regels over het beroepsgeheim duidelijk omschreven staan.

Baby op Facebook

In mijn hoedanigheid als redactielid van *Mobiel, tijdschrift voor pleegzorg* heb ik een artikel over trauma en gehechtheid geschreven voor het online magazine van Mobiel. De Facebookpagina van Mobiel besteedt hier aandacht aan.

Vervolgens verschijnt de volgende vraag op Facebook: "Ik zorg voor een baby van drie maanden oud uit Berlijn die voor langere tijd bij mij zal wonen. De baby zal af en toe terug moeten naar haar moeder in Berlijn – voor een week of vier – om dan weer voor een langere periode bij mij te zijn. Hoe ontwikkelt de hechting zich in zo'n geval?"

De hoofdredacteur mailt me: "Wil jij een antwoord geven? Dan zet ik dat op Facebook." Dit is een beroepsethisch dilemma. Uit wetenschappelijk onderzoek kan ik afleiden dat veelvuldige scheidingen in de vroege kindertijd voor jonge kinderen schadelijk zijn. Een jonge baby zal in het

algemeen grote moeite hebben met zo'n infrequente bezoeksregeling omdat er geen continuïteit is. Voor gehechtheid is het belangrijk dat de bekende, dagelijkse verzorgers niet zomaar weg zijn gedurende langere tijd. Toch kan ik geen oordeel geven over hoe de gehechtheid van deze baby zich zal ontwikkelen. Ik ken de baby en de opvoeders immers niet en heb hun situatie niet onderzocht.

Tegelijkertijd kan ik het niet nalaten om te reageren. Anders heb ik niet alles gedaan om een opvoeder die een vraag stelt op de hoogte te brengen van beschikbare en relevante kennis. Ik overleg met de hoofdredacteur over dit dilemma. En we besluiten om als reactie te verwijzen, via een internetlink, naar een eerder geschreven artikel over hoe gehechtheid zich ontwikkelt in de babytijd.

Bovenstaande vraag op Facebook is geanonimiseerd.

Wijkteam

Sonja Jansen, pedagoog, krijgt het dringende verzoek om haar informatie over een kind te delen met alle leden van het interdisciplinaire wijkteam. Zij heeft dit kind onlangs onderzocht en haar bevindingen opgeschreven. In het team wil men haar rapportage gebruiken bij het overleg over het kind, om vast te stellen wat nu precies de

zorgen zijn. Daarna wil men met het gezin gaan praten. Pedagoog Jansen vraagt zich af hoe het dan zit met haar beroepsgeheim.⁴ Mag zij informatie delen met professionals die vanuit een andere discipline met het gezin werken? En zo ja, onder welke voorwaarden? Vanuit beroepsethisch perspectief dient zij in dit geval allereerst de vraag te stellen of

de informatie over het kind wel zo breed beschikbaar moet worden gemaakt. Wie zitten er in het wijkteam en vanuit welke disciplines? Minstens zo belangrijk is de wettelijke bepaling dat informatie pas gedeeld mag worden als beide ouders met gezag daarvoor toestemming hebben gegeven.

tekst: Femmie Juffer, cartoon: Jan Dirk Barreveld

1. NVO-visiedocument *Het pedagogisch perspectief*: www.nvo.nl/over-de-nvo/visie
2. In dit artikel is uitgegaan van de versie van de geactualiseerde NVO-beroepscode zoals die is voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering op 15 december 2016. NVO-leden krijgen de herziene beroepscode begin 2017 thuis gestuurd.
3. De projectgroep die de geactualiseerde beroepscode voorbereidde, bestond uit de NVO-leden Marieke Beentjes, Marga Hagen, Femmie Juffer (voorzitter), Nikita Mollema en Fieke Wellink. En verder uit Lydia Jansen (extern projectleider en secretaris) en Diana Visser (NVO-bureau).
4. Zie ook *Het beroepsgeheim in samenwerkingsverbanden. Een wegwijzer voor zorgprofessionals* (december 2014). De wegwijzer downloaden kan: www.nvo.nl/beroepscode-en-tuchtrecht/overige-wet-en-regelgeving

advertentie

Nieuwe inspiratie opdoen?

Een greep uit ons **NIEUWE** opleidingsaanbod:

- Opleiding tot Infant Mental Health generalist of specialist
- Opleiding bijzonder curator in jeugdzaken
- Diagnostiek en behandeling van getraumatiseerde vluchtelingenkinderen en -gezinnen

VRAAG HET PROGRAMMABOEK AAN:
WWW.RINOGROEP.NL/AANVRAAG

CONGRESSEN
14 DEC SAMENWERKEN IN DE WIJK
15 FEB STRESSVOL OUDERSCHAP
WWW.RINOGROEP.NL/CONGRESSEN

St. Jacobsstraat 12-14 | 3511 BS Utrecht | T (030) 230 84 50 | E infodesk@rinogroep.nl

RINO Groep
MENSENKENNIS